

**«КНИГА ЙОВА» ЯК СТРИЖЕНЬ ЕКЗИСТЕНЦІЙНОЇ
ПРОБЛЕМАТИКИ**

Гужва О.П., доктор філос. наук, професор, завідувач кафедри історії

Української державної академії залізничного транспорту,

Подорожний П. Д., пошукач

“Книга Йова” відкриває глибини людського духу, де, зокрема, постають запитання, що відображають екзистенційні проблеми буття, які не знаходять розв'язання і стоять над усією історією людства.

Ключові слова: запитання, запитання як процесуальність, неможливість розв'язання духовних колізій

Метою дослідження є дослідження найхарактернішої риси сучасної духовної культури, яким є запитання як показник драматургічної напруги в буттєвій хвилі, що огортає кожну людину і в своїй тотальності вказує на нездоланність конфліктів, що не знаходять розв'язання і мають свої витoki в “Книзі Йова”.

Постановка проблеми. Священне Писання стало справжнім дороговказом для народів саме тому, що повстало як безпосередній досвід людства, де можна віднайти витoki всіх майбутніх світоглядних систем, де, між іншим зіштовхуються світ горішній та світ земний. Причому, що найбільш важливо, за першим варто розуміти світ духовних поривань, з якими поступово зростає культури у її найширших вимірюваннях: і як прометеїв вогонь, що освітлює людині шлях до її мети, і як пошуки злагоди, що залишаються єдиною умовою існування, котра передбачає перебування в площинах позитиву. Світ земний здебільшого залишається світом цивілізації, що виокремлює людину з соціокультурного простору, залишаючи наодинці з безліччю нерозв'язуваних екзистенційних проблем. Проблеми ці несе хвиля людського буття, що набуває найвищої амплітуди саме у часи змін, коли долі людей вже не залежать від їхніх принципів, образу життя, а тільки від драматизму самої ситуації. У межах соціуму відбувається загострення конфлікту, що має різні вектори і виміри, що стосується долі кожного, бо над усіма постає загроза знищення.

Результати дослідження. Як образно і напрочуд вірно про глобальну екзистенційну проблематику говориться в книзі Йова, що залежить від промислу Божого: “Він робить народи потужними й знову їх нищить, Він народи поширює, й потім виводить в неволю. 24 Відіймає Він розум в народніх голів на землі та блукати їх змушує по бездорожній пустелі, 25 вони ходять навпомацки в темряві темній, і Він упроваджує їх в блуканину, мов п'яного!” (глава 12, 24-25).

Упродовж усього Священного Писання маємо справу з і створенням найширшого оповідально-драматургічного простору, до якого входять різні персонажі. В “Книзі Йова” найширше драматургічне коло утворюється діалогічним планом Бога та спокусника світу. Останній вимагає від Бога, щоб Той забрав у Йова спочатку те, що він мав за радість: худобу, потім дітей. Далі, щоб наслати на Йова хвороби. А далі тяжким випробуванням стало роздвоєння свідомості між вірою та зневір'ям. Друге оповідально-драматургічне коло пов'язане з введенням персонажів, що звертаються до Йова: теманянин Еліфаз, і шух'янин Білдад, та нааматянин Цофар. А далі з'являється ще Елігу, син Барах'їлового, бузянина, з роду Рамового. Закономірним є введення до драматургічного простору діалога Господа з Йовом. Таким чином, розширення драматургічного простору із збільшенням самої драматургічної напруги пов'язане з усвідомленням того, що задум Божий продовжує реалізовувати себе як показник змін у бутті.

Глава 38 1 Тоді відповів Господь Йову із бурі й сказав: 2 Хто то такий, що затемнює раду словами без розуму? 3 Підпережи но ти стегна свої, як мужчина, а Я буду питати тебе, ти ж Мені поясни! 4 Де ти був, коли землю основував Я? Розкажи, якщо маєш знання! 5 Хто основи її положив, чи ти знаєш? Або хто розтягнув по ній шнура? 6 У що підстави її позапущувані, або хто поклав камінь наріжний її, 7 коли разом співали всі зорі поранні та радісний окрик здіймали всі Божі сини? 8 І хто море воротами загородив, як воно виступало, немов би з утроби виходило, 9 коли хмари поклав Я за одіж йому, а імлу за його пелюшки, 10 і призначив йому Я границю Свою та поставив засува й ворота, 11 і сказав: Аж досі ти дійдеш, не далі, і тут ось межа твоїх хвиль гордовитих? 12 Чи за своїх днів ти наказував ранкові? Чи досвітній зорі показав її місце, 13 щоб хапалась за кінці землі та посипались з неї безбожні? 14 Земля змінюється, мов та глина печатки, і стають, немов одіж,

вони! 15 І нехай від безбожних їх світло відійметься, а високе рамено зламається! 16 Чи ти сходив коли аж до морських джерел, і чи ти переходжувався дном безодні? 17 Чи для тебе відкриті були брами смерти, і чи бачив ти брами смертельної тіні? 18 Чи широкість землі ти оглянув? Розкажи, якщо знаєш це все! 19 Де та дорога, що світло на ній пробуває? А темрява де її місце, 20 щоб узяти її до границі її, і щоб знати стежки її до дому? 21 Знаєш ти, бо тоді народився ж ти був, і велике число твоїх днів! 22 Чи доходив коли ти до схованок снігу, і схованки граду ти бачив, 23 які Я тримаю на час лихоліття, на день бою й війни? 24 Якою дорогою ділиться вітер, розпорошується по землі вітерець? 25 Хто для зливи протоку провів, а для громовиці дорогу, 26 щоб дощити на землю безлюдну, на пустиню, в якій чоловіка нема, 27 щоб пустиню та пуцу насичувати, і щоб забезпечити вихід траві? 28 Чи є батько в доща, чи хто краплі роси породив? 29 Із чиєї утроби лід вийшов, а іній небесний хто його породив? 30 Як камінь, тужавіють води, а поверхня безодні ховається. 31 Чи зв'яжеш ти зав'язки Волосожару, чи розв'яжеш віжки в Оріона? 32 Чи виведеш часу свого Зодіяка, чи Воза з синами його попроведиш? 33 Чи ти знаєш устави небес? Чи ти покладеш на землі їхню владу? 34 Чи підіймеш свій голос до хмар, і багато води тебе вкриє? 35 Чи блискавки ти посилаєш, і підуть вони, й тобі скажуть Ось ми? 36 Хто мудрість вкладає людині в нутро? Або хто дає серцеві розум? 37 Хто мудрістю хмари зрахеє, і хто може затримати небесні посуду, 38 коли порох зливається в зливки, а кавалки злипаються? 39

Глава 42 1 А Йов відповів Господеві й сказав: 2 Я знаю, що можеш Ти все, і не спиняється задум у Тебе!

Мабуть ніде більше у Священному Писанні немає більше такої кількості запитань, котрі переростають в запитування як процесуальність що характеризує стан свідомості. Але ж, яке показує наведений вище вислів, процесуальність ця далека від того, щоб відображати лише процес пізнання: “і не спиняється задум у Тебе”. Зміст “Книги Йова” відкриває можливість співвіднести його з широким простором духовного буття, де запитування відображає неможливість осмислення буттєвих проблем і де запитування із площини сакрального розмислу поширюється на соціокультуру в цілому.

Запитування (вопрошание) як стан буття концентрує в собі духовні колізії, що не знаходять розв'язання і з плану особистої долі переходять в контекст епохи і поєднують долі народів. Запитування є присутність (безперервне нарастання) драматургічної напруги в усіх сферах суспільного та духовного життя. Один полюс її амплітуди утворюється загальним характером спостерігаємих кризових явищ в житті суспільства, що нерідко викликаються протистоянням цивілізацій, ідеологій, суспільно-політичних

систем, економік. Другий полюс становить безперервний виклик долі в бутті індивідів і цілих народів. Запитування не є перебування в одній смисловій сфері. В мистецтві воно не зводиться до трагедії чи комедії, лірики чи епосу. Запитування знає перепади в модусах буття, потребує осмислення в сфері дії або медитації, етапах загострення життєвих ситуацій і відсторонення від них. Все це, скажімо, віднаходимо в духовних драмах або симфоніях сакре Генріха Шютца, творах Баха, з вітчизняних композиторів — Березовського, Бортнянського та Веделя. Мірою рахунку в духовних колізіях являється подієвий ряд окремого людського життя, залучений в історичні рамки минулого та сучасного. Екзистенційний пафос запитування, що поширюється на всі етапи людської історії, якраз засвідчується “Книгою Йова” з Священного Писання.

“Книга Йова” цікава тим, що особистість в ній виходить на рівень вирішення метафізичних та екзистенційних проблем.

Особистість в межах сакрального розмислу – це поняття, яке розповсюджується на багатьох людей, чия праця необхідна іншим людям, чії помисли виходять за горизонт власного буття і власних потреб, чіими стараннями рід людський зберігає етичні засади і віру в краще життя.

В.С. Соловйов писав: «Людська особистість і, отже, кожна одинична людина, є можливість для здійснення необмеженої дійсності або особлива форма нескінченного змісту. У думці людини полягає нескінченна можливість все більш і більш дійсного пізнання про сенс всього, а його воля містить в собі таку ж нескінченну можливість все більш і більш довершеного здійснення цього всеєдиного сенсу в даному життєвому середовищі»¹.

Особистість впродовж всієї історії людства прагне до все більш повного розкриття своєї суті і свого потенціалу. Вона пов’язує творчу практику з уявленнями про світ. Їй приходить відповідати на запитання, які ставить історичний момент, у якому вона існує.

¹ Соловьев В.С. Избранные произведения. – Ростов-на-Дону: Феникс, 1998. -С.282.

Кожен історичний момент є проекцією на буття людини, і буття людини є проекцією на історичний момент. Чи варті ці часові площини одна одної? Чи дійсне пізнання про сенс всього варте того, щоб присвятити йому все життя? Потреба особистості вийти на рівень метафізичних проблем є нездоланною. Але для кожного рівень цих проблем зумовлений у першу чергу обставинами та умовами життя.

Обставини життя визначають більшість рис характеру, що притаманні особистості, так само, як і середовище, котре з конкретної людини ліпить певний соціальний тип, відокремитись від якого майже неможливо. Хоча людині досить важко збагнути, що в своєму житті, своїй діяльності вона здебільшого йде торованими шляхами, навіть коли відокремлюється від середовища у своїй гордості, або завязатті (як Ібсенівський Бранд, Лермонтовський Демон), любові (Трістан та Ізольда), самозреченні заради Бога, або мистецтва, науки, або служіння своєму народові.

Якщо на рівні рис характеру, або соціального портрету людину легко зрозуміти, то визначити її сенс буття, екзистенційні та психологічні параметри буття значно важче, але ж саме в глибинах свідомості, де на рівні психологічних реакцій на усі подразники, що йдуть від дійсності і споріднюються з властивостями психофізичними, духовними та ментальними конкретної особистості проходить формування певних поглядів на світ і самоусвідомлення свого існування в загальних площинах буття. Певні погляди на світ вибудовуються разом з діяльністю людини, що пов'язується з її цілями та метою.

Гармонія людини з самою собою, її оточенням свідчить про наявність та втілення життєвого ідеалу, котрий співпадає з цілями та метою існування не лише однієї людини, а загалу, бо світ соціуму завжди є втіленням того, що несе у собі, у своїй екзистенції узагальнена особистість, яка власне і є початком усіх соціальних утворень та їх оновлення.

Розпізнати життєвий ідеал особистості, як і змусити людей повірити в існування спільного ідеалу чи мети випадає на долю тих сфер людської

діяльності, які, за Гегелем, є проявом абсолютного духу: релігії, філософії та мистецтву. У площинах екзистенційного буття усі ці сфери споріднюються, бо мають у якості предмета дослідження відтворення та розуміння особистості, її життєвої мети. Якщо ця мета існує, то її не важко усвідомити, навіть дідові Щукареві, якщо її насправді немає, то вся метафізична та ідеологічна надбудова у суспільстві стає свідченням його стагнації.

Чи усвідомлюється метафізичний та екзистенційний план особистості мистецтвом? У першу чергу саме ним, художньою свідомістю, яка завжди співвідносить між собою світ художніх та дійсних реалій, окреслює буттєві параметри буття і не лише в сфері раціо, але і в сфері почуттів, сфері духу, свідомого і надсвідомого. Часто саме у межах художньої свідомості заявляє про себе інтуїція, за допомогою якої прозріваються значні зрушення та зміни усієї картини дійсності та образу світу. Не дивно, що філософія та релігія часто також спираються на художню свідомість у своїх побудовах картини світу, бо сфера духу вимагає від суспільства і людини того, щоб акт творіння світу не закінчувався, щоб заново складався міф про його утворення, і кожна людина ставала причетною до цього акту, бо разом з ним вона вибудовує свої параметри існування і вростає у його параметри.

Так, кожного року у храмах світу відтворюється драма Спасителя, що народжується і приносить себе в жертву заради людства. Так, філософія кожної доби переглядає онтологічні засади буття, дає уяву про можливості існування, цінності та сенс. Теж саме випадає на долю окремих наук, і не дивно, в супереч позитивістським прогнозам, усі цілісні світоглядні системи: філософська, наукова, художня (релігійна все ж таки стоїть над ними), – існують лише у взаємодії особливо на зломі історії, змінюється картина дійсності і коли оновлюються світоглядні системи.

До початку ХХ століття так тісно не пов'язувались між собою світ художніх та дійсних реалій, не відбувалося раніше і стрімких змін в уявленнях людей, як і дійсність не несла таких тяжких випробувань: світові та громадянські війни, революції, тоталітарні режими, етнічні зачистки,

загроза тероризму, екологічні катастрофи, розшарування у суспільстві та поглиблення соціальних конфліктів. Свідомість не встигала за цими змінами дійсності, їй знадобився весь досвід людства, усі попередні моделі філософського осмислення подій, де апокаліптичні видіння ставали узагальненням того, що відбувається.

Суть суб'єкта полягає перш за все в нерозривному зв'язку його з «тілесним космосом» (вислів А.Ф. Лосева, що визначає світобачення стародавніх еллінів)², всією сукупністю процесів, які протікають у всесвіті і природі і характеризують *хронотон* буття.

Мабуть кожен з переломних моментів історії ставить перед особистістю питання, чим вона є? ХХ століття дало заперечливі відповіді на це питання, як те зробив, зокрема, і О.Скрябін, котрий відчував себе рабом і володарем, але ж мріяв і дбав про нездійснене: під час виконання своєї містерії оновити людство. В творчість композитора дійсно ввійшли космічні параметри буття.

Час буття (хоча Гегель, наприклад, відмовлявся поширювати категорію часу на весь всесвіт в своїй «Філософії природи»³) включає разом з однонаправленістю – багатовекторність, безперервність – переривчатість, неповторність – повторюваність і закон циклічності, «по аналогії з круговоротом речовин в природі, зміною пір року, чергуванням світла і тьми»⁴.

Власне *простір* буття також визначається безперервною динамікою зміни конфігурацій об'єктів (як це уявляли собі ще античні філософи Левкіпп і Демокрит, що вгадують в контурах атомів геометричні фігури⁵), їх внутрішньою впорядкованістю і, що змінює цю впорядкованість, хаосом, котрий в наш час досліджує *синергетика* – область наукових розробок, яка присвячена системам, що саморозвиваються, як які виступають природа,

² Лосев А.Ф. Двенадцать тезисов об античной культуре // Студенческий меридиан. -№ 9. – С.13-14.

³ Гегель Г. Энциклопедия философских наук. Т. 2. Философия природы. М.: «Мысль», 1975. – С. 27, 29.

⁴ Бобахо В.А., Чучайкина И.Е. Социокультурная динамика. 4. Каковы основные идеи циклической модели социокультурных макродинамических процессов? // Культурология: Учеб. Для студ. техн. вузов / Колл. Авт.; Под ред. Н.Г. Багдасарьян. – М.: Высш. шк., 1998. – С. 92.

⁵ См.: Лосев А.Ф. Античная философия истории. – М.: Наука, 1977. – С. 140.

суспільство і людина⁶.

Творча особистість протягом нової та новітньої історії спрямовує на себе всю динаміку змін хронотопу буття. Вона зіштовхнулася з впорядкованістю і хаосом, вона шукала однонаправленість, а її несло в інші площини часу і простору. Згадаймо, ким тільки не прийшлося бути славнозвісному авторові «Робінзона Крузо», як різко змінювалась доля тих, хто поставав проти забобонів та режимів. Тож не випадково, що й мистецтво, підіймаючись до вершин художніх узагальнень, набуває своєрідності і відображає зміни в світогляді та духовних коливаннях: від сприйняття дійсності до потреби її зміни.

Не дарма Гумільов говорить: «Саме через етнічні колективи здійснюється зв'язок людства з природним середовищем, оскільки сам етнос – явище природи».⁷ Потенціал особистості, дійсно, коректується генетично, через передачу спадкової інформації, так само як і через дію природного середовища. Подолати силу етнічних норм буття без втрати особистістю певної життєвої сили майже неможливо, бо то є базисна основа екзистенції індивіда. Але в цю базисну основу вплітаються людські здібності, що визначаються родом діяльності, займаним положенням в соціумі і характером соціокультурних відносин, в які включається, по волі долі, і виразником яких виявляється окремий індивід. Соціокультурні відносини можуть нести особистість проти течії, проти бажань етносу, його традицій та вірувань.

Впродовж усієї своєї історії мистецтво відтворює живлячий зв'язок кожної людини зі своїм корінням, котрий приховано в генах, рисах характеру, менталітеті як способу пристосування до умов життя, природного ландшафту, взаєминах з друзями та ворогами і як цілісної системи світосприйняття.. В музичному мистецтві етнос заявляє про себе через побутові жанри, які є узагальненням певних ментальних ознак цього етносу, а значить – і його характеристикою. В мистецтві етнос шукає витоків своєї культури і

⁶ См.: Бобахо В.А., Чучайкина И.Е. Социокультурная динамика. 7. Как применимы идеи синергетики к исследованию процессов социокультурной динамики?// Культурология. - С.107 -111.

⁷ Гумилев Л.Н. Этногенез и биосфера Земли. – М.:, 1990. – С.169.

духовності в найбільш заглибленій у надсвідоме стихії почуттів, які завжди варто сприймати як цінність буття, його барви і осередок духовності.

Чим різноманітніше відносини, що пов'язують індивіда з іншими людьми і різними сферами життя суспільства: виробничою, політичною, духовною, - тим очевидніше стабільність і життєздатність всього суспільного організму. Природно, чим вужчими виявляються параметри буття особистості, тим біднішим і не стабільнішим виявляється суспільний організм. Власне виявлення параметрів буття особистості в лоні природи і в лоні соціуму, з урахуванням динаміки цих буттєвих параметрів, і стає одним із завдань філософського розмислу.

Спроби позначити межі розгортання «я» в межах універсуму або соціокультурному просторі виявляються плідними лише при співвідношенні між собою всіх цих рівнів буття: універсум, суспільство, індивід, - й усуненні перешкод між їх матеріалістичним та ідеалістичним тлумаченням. Це вдається здійснити, якщо вся ця тріада, що виступає у якості філософських понять, ще й набуває значення екзистенційних феноменів.

Саме з співвідношення вказаних рівнів буття народжується поняття про ноосферу, як ріку пам'яті людства, осередок шукань, усвідомлення всезагального сенсу буття. У першу чергу саме Священне Писання налаштовує на широке сприйняття дійсності. Зуміти обійняти всесвіт, відкрити загальні закони розвитку – означає також можливість дати поштовх до оновлення різних сфер суспільного життя.

У цьому сенсі заслуговує уваги ідея *ноосфери*, що сприймається як один з ключових філософських лейтмотивів сучасності, що підтримується різними вченими, серед яких ми знаходимо, В.І. Вернадського, А.Л. Чижевського, Тейяра де Шардена.

Сучасна філософія засновується на плюралізмі думок і методологічних платформ. Вплив ідеалістичних і матеріалістичних моделей буття зберігається в ній у вигляді складових частин, або рудиментів, рівно, як і деяких ознак певних ідеологій, які вгадуються у філософських працях.

«Можливість для здійснення необмеженої дійсності», про яку говорить В.С. Соловйов в приведеному вище вислові, сприймається в сучасній філософії як ведуча, але, на жаль, не єдина тенденція її розвитку. До певної міри зміст філософії виявляється залежно від ідеологічної доктрини, прийнятої в державі.

Реальна політика багатьох зарубіжних держав по відношенню до особистості направлена на обмеження її потенціалу, чому в ідеологічному плані сприяє розповсюдження масової культури, що по суті своїй є антикультурою, яка винищує саме поняття «Я».

Як відзначає М.О. Бердяєв, «Культура і цивілізація – не одне і те ж. Культура є явище індивідуальне і неповторне. Цивілізація ж є явище загальне і всюди повторюється. Культура має душу. Цивілізація ж має лише методи і знаряддя»⁸.

Власне розуміння співвідношення культури і цивілізації пропонують Н.Г. Багдасарьян і А.В. Литвінцева: «Сьогодні загальноновизнано, - пишуть дослідники, - що світ культури – це фундаментальна підстава історичного розвитку, база цивілізації. По суті культурне вимірювання складає якість цивілізації, фундамент всієї людської історії»⁹

подамо думку Н.А. Бердяєва по-іншому, також не прагнучи побачити суперечність між виділеними рівнями соціального і індивідуального буття, які, на наш погляд, охоплюють один одного і припускають один одного.

Культура – це творчий процес самореалізації суспільства і складових його - індивідів, процес, що припускає гармонію між індивідом і всією суспільною системою.

Цивілізація – це процес, що забезпечує збереження суспільної системи, включає окремого індивіда в певну соціальну і виробничу нішу.

Культура дозволяє окремому суб'єктові знайти свою індивідуальність. «Стати людиною – це значить отримати індивідуальність, а індивідуальність

⁸ Бердяєв Н.А. Философия неравенства. – М., 1990. - С.248.

⁹ Багдасарьян Н.Г., Литвінцева А.В. Культура и цивилизация // Культурология. Учебник для студентов технических вузов. – С. 214.

ми знаходимо, керуючись патернами культури, системами значень, з погляду яких ми надаємо форму, порядок, сенс і напрям, що історично склалися, нашому життю»¹⁰.

Цивілізація часто приводить до соціальної ентропії, схожості людей одна на одну, завдяки розповсюдженню тих стереотипів і патернів, які нам (індивідові і суспільству) нав'язують «сенс і напрям нашому життю» (див. вищенаведену цитату).

Висновки. Пошуки гармонії між процесами індивідуалізації і соціалізації, подолання заданого конкретною історичною ситуацією дисбалансу відносин між людиною і суспільством і визначають хронотоп безпосередньо буття особистості, її життєву позицію і життєдіяльність.

По аналогії з пересічними площинами культури і цивілізації, шикуються взаємини між індивідом і соціумом. Параметри буття соціуму є лоном, в якому слідує своєму призначенню особистість, інакше - суб'єкт культури, який лише при сприятливих обставинах, а деколи і всупереч обставинам несприятливим, здатний розширити параметри свого буття, вносячи свій внесок до скарбниці культури і перетворення соціуму.

Література:

1. Багдасарьян Н.Г., Литвинцева А.В. Культура и цивилизация // Культурология. Учебник для студентов технических вузов.— М., 1998. — С.210–226.
2. Бердяев Н.А. Философия неравенства. — М.: Республика, 1994. — 516с.
3. См.: Бобахо В.А., Чучайкина И.Е. Социокультурная динамика. 7. Как применимы идеи синергетики к исследованию процессов социокультурной динамики?// Культурология. - С.107 -111.
4. Гегель Г. Энциклопедия философских наук. Т. 2. Философия природы. М.: «Мысль», 1975. Гегель Г. Энциклопедия философских наук. Т. 2: Философия природы. - М.: Мысль, 1975. - 683 с.
5. Гирц К. Влияние концепции культуры на концепцию человека // Антология исследований культуры. — Т.1. Интерпретация культуры. —СПб.: Университетская книга, 1997. — С. 115 – 138.
6. Гумилев Л.Н. Этногенез и биосфера Земли. — М.: Мол. гвардия, 1990. - 512 с.

¹⁰ Гирц К. Влияние концепции культуры на концепцию человека // Антология исследований культуры. — Т.1. Интерпретация культуры. —СПб.: Университетская книга, 1997. — С. 115 – 138.

7. Лосев А.Ф. Двенадцать тезисов об античной культуре // Студенческий меридиан. -№ 9. – С.13-14.
8. Лосев А.Ф. Античная философия истории. – М.: Наука, 1977. - 206 с.
9. Соловьев В.С. Избранные произведения. – Ростов-на-Дону: Феникс, 1998. – 544 с.

«Книга Иова» как стержень экзистенциальной проблематики

Гужва А.П., Подорожный П.Д.

Книга Иова” открывает глубины человеческого духа, где, в частности, встают вопрошания, отражающие экзистенциальные проблемы бытия, не нашедшие разрешения и стоящие над всей историей человечества.

Ключевые слова: вопрошание, вопрошание как процессуальность, невозможность разрешения духовных коллизий.

"Book of Job" as core existential issues of biblical

Guzhva O.P., Podorozhny P.

"Book of Job" reveals the depth of the human spirit, where, in particular, faces questioning, reflecting the existential problems of life, who do not find the solution and stand over the entire history of mankind. Questioning (An Interview) The state of being concentrates in itself the spiritual conflicts that do not find the solution and plan personal destiny pass in the context of the era and combine the fate of nations. Questioning is the presence (besperervne narastannya) dramaturychnoyi stress in all areas of social and spiritual life. One pole of the amplitude produced general nature of observed crises in society, which is often caused by the confrontation of civilizations, ideologies, social and political systems, economics. Another pole is a continuous challenge fate in being of individuals and entire nations.

"Book of Job" reveals the depth of the human spirit, where, in particular, faces questioning, reflecting the existential problems of life, who do not find the solution and stand over the entire history of mankind.

Keywords: questioning, questioning as procedural, the inability to resolve spiritual kolliziy.